

Allmänna domstolar - Lettland

I det här avsnittet finns information om hur de allmänna domstolarna är organiserade i Lettland.

Allmänna domstolar: inledning

I Lettland utövas den dömande makten av **stads- och distriktsdomstolar, regionala domstolar** och **Högsta domstolen**.

I Lettland kan **tvistemål och brottmål** prövas i 40 domstolar på **tre nivåer**. Det finns 34 stads- eller distriktsdomstolar (*rajonu vai pilsētu tiesas*), fem regionala domstolar (*apgabaltiesas*), och Högsta domstolen (*Augstākā tiesa*).

I Lettland finns följande stads- och distriktsdomstolar och regionala domstolar:

Nr	Stads- och distriktsdomstol	Den regionala domstolens territoriella behörighet
1.	1.1 Kuldīga distriktsdomstol (<i>Kuldīgas rajona tiesa</i>)	Kurzeme regionala domstol (<i>Kurzemes apgabaltiesa</i>)
	1.2 Liepāja stadsdomstol (<i>Liepājas tiesa</i>)	
	1.3 Saldus distriktsdomstol (<i>Saldus rajona tiesa</i>)	
	1.4 Talsi distriktsdomstol (<i>Talsu rajona tiesa</i>)	
	1.5 Ventspils stadsdomstol (<i>Ventspils tiesa</i>)	
2.	2.1 Daugavpils stadsdomstol (<i>Daugavpils tiesa</i>)	Latgale regionala domstol (<i>Latgales apgabaltiesa</i>)
	2.2 Rēzekne stadsdomstol (<i>Rēzeknes tiesa</i>)	
3.	3.1 Ogre distriktsdomstol (<i>Ogres rajona tiesa</i>)	Riga regionala domstol (<i>Rīgas apgabaltiesa</i>)
	3.2 Riga stad – Kurzeme distriktsdomstol (<i>Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa</i>)	
	3.3 Riga stad – Latgale distriktsdomstol (<i>Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa</i>)	
	3.4 Riga stad – Vidzeme distriktsdomstol (<i>Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa</i>)	
	3.5 Riga stad – Zemgale distriktsdomstol (<i>Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa</i>)	
	3.6 Riga stad – Norra distriktsdomstolen (<i>Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa</i>)	
	3.7 Riga distriktsdomstol (<i>Rīgas rajona tiesa</i>) ¹	
4.	4.1 Alūksne distriktsdomstol (<i>Alūksnes rajona tiesa</i>)	Vidzeme regionala domstol (<i>Vidzemes apgabaltiesa</i>) ²
	4.2 Cēsis distriktsdomstol (<i>Cēsu rajona tiesa</i>)	
	4.3 Gulbene distriktsdomstol (<i>Gulbenes rajona tiesa</i>)	
	4.4 Limbaži distriktsdomstol (<i>Limbažu rajona tiesa</i>)	
	4.5 Madona distriktsdomstol (<i>Madonas rajona tiesa</i>)	
	4.6 Valka distriktsdomstol (<i>Valkas rajona tiesa</i>)	
	4.7 Valmiera distriktsdomstol (<i>Valmieras rajona tiesa</i>)	
5.	5.1 Aizkraukle distriktsdomstol (<i>Aizkraukles rajona tiesa</i>)	Zemgale regionala domstol (<i>Zemgales apgabaltiesa</i>) ³
	5.2 Bauska distriktsdomstol (<i>Bauskas rajona tiesa</i>)	
	5.3 Dobeles distriktsdomstol (<i>Dobeles rajona tiesa</i>)	

	5.4 Jelgava distriktsdomstol (<i>Jelgavas tiesa</i>)	
	5.5 Jēkabpils distriktsdomstol (<i>Jēkabpils rajona tiesa</i>)	
	5.6 Tukums distriktsdomstol (<i>Tukuma rajona tiesa</i>)	
6.	6.1 Distriktsförvaltningsdomstolen (<i>Administratīvā rajona tiesa</i>)	Den regionala förvaltningsdomstolen (<i>Administratīvā apgabaltiesa</i>)

¹ Riga distriktsdomstol har domstolslokaler i Jūrmala och dess territoriella behörighet motsvarar den som Riga distriktsdomstol har.

² Vidzeme regionala domstol har domstolslokaler i Madona och dess territoriella behörighet motsvarar den som distriktsdomstolarna i Alūksne, Gulbene och Madona har.

³ Zemgale regionala domstol har domstolslokaler i Aizkraukle och dess territoriella behörighet motsvarar den som distriktsdomstolarna i Bauska, Aizkraukle och Jēkabpils har.

Förvaltningsmål prövas av följande domstolar:

- Distriktsförvaltningsdomstolen (*Administratīvā rajona tiesa*)
- Den regionala förvaltningsdomstolen (*Administratīvā apgabaltiesa*)
- Avdelningen för förvaltningsmål vid Högsta domstolen (*Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments*).

Den regionala förvaltningsdomstolens och **distriktsförvaltningsdomstolens** territoriella behörighet omfattar hela Lettland.

Distriktsförvaltningsdomstolen sammanträder i fem domstolsbyggnader, en för varje region, dvs. i Riga, Jelgava, Rēzekne, Valmiera och Liepāja.

Domstolarnas territoriella behörighet anges i [§ förordningen om stads- och distriktsdomstolar och regionala domstolar och dessa domstolarnas territoriella behörighet](#).

Materiell behörighet

Enligt [§ straffprocesslagen](#) prövas alla brottmål i första instans av en stads- eller distriktsdomstol. Vidzeme distriktsdomstol i Riga stad är behörig att som domstol i första instans pröva brottmål som rör statshemligheter. Ett avgörande av en distrikts- eller stadsdomstol som överklagas inom ramen för det fullständiga appellationsförfarandet (*apelācija*) prövas av en regional domstol i dess egenskap av appellationsdomstol. Domar från lägre instanser kan överklagas i en rättsfråga (*kasācija*). Ett sådant överklagande kan inges till Högsta domstolens avdelning för brottmål (*Augstākās tiesas Krimināllietu departaments*). I stads- eller distriktsdomstolar prövas brottmål av ensamdomare. I särskilt komplicerade brottmål kan förstainstansdomstolens ordförande besluta att målet ska prövas i en sammansättning med tre av den domstolens domare. Överklaganden i brottmål prövas alltid av en domarpanel, oavsett om det är fråga om ett överklagande i sak eller ett överklagande i en rättsfråga.

Enligt [§ civilprocesslagen](#) prövas alla tvistemål i första instans av en stads- eller distriktsdomstol, utom mål som enligt lag ska prövas i regional domstol. Ansökningar om indrivning av obestridda fordringar (*bezstrīdus piespiedu izpildīšana*) eller om verkställighet genom domstolsbeslut (*saisību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtība*) prövas av den berörda stads- eller distriktsdomstolens inskrivningsavdelning. De regionala domstolarna fungerar som första instans i följande typer av mål:

- Tvister om fast egendom, utom vid bodelning mellan makar.
- Mål om patenträttigheter, varumärkesskydd och geografisk ursprungsbezeichnung.
- Mål om kreditinstituts insolvens och likvidation.

Av civilprocesslagen följer att om ett mål rör flera olika anspråk, varav några omfattas av en stads- eller distriktsdomstols behörighet och andra av en regional domstols behörighet, eller om en stads- eller distriktsdomstol har tagit upp ett genkärsmål för vilken en regional domstol är behörig, ska målet prövas av den regionala domstolen. Den regionala domstolen i Riga är behörig att som domstol i första instans pröva tvistemål där statshemligheter berörs. I första instans prövas målen av en ensamdomare, medan överklaganden (i sak eller i en rättsfråga) prövas av en domarpanel.

Förvaltningsmål prövas av distrikts- eller stadsdomstolar och av regionala domstolar med behörighet i tvistemål och brottmål.

Enligt den [§ lettiska lagen om administrativa överträdelser](#) kan ett avgörande som meddelats av en högre myndighet överklagas till distrikts- eller stadsdomstol. Ett avgörande från en distrikts- eller stadsdomstol kan överklagas till regional domstol, om detta uttryckligen föreskrivs i lagen om administrativa överträdelser. Ett avgörande från en överprövningsinstans i mål om administrativa överträdelser kan inte överklagas och vinner laga kraft samma dag som det meddelas.

Enligt [förvaltningsprocesslagen](#) prövas förvaltningsmål i första instans av en av distriktsförvaltningsdomstolens lokala avdelningar, om inte annat föreskrivs i lag. Om ett mål prövas i en distriktsförvaltningsdomstol som första instans, och den domstolen behöver verifiera information som rör en statshemlighet, ska förhandlingarna äga rum vid distriktsförvaltningsdomstolen i Riga. I de fall det i lag föreskrivs att förvaltningsmål ska prövas i första instans av regionförvaltningsdomstolen eller av avdelningen för förvaltningsmål vid Högsta domstolen (och således inte av en distriktsförvaltningsdomstol), ska den relevanta ansökan ges in till regionförvaltningsdomstolen respektive Högsta domstolens avdelning för förvaltningsmål. En part i förvaltningsmål kan inge ett överklagande i sak mot en dom eller ett sidoavgörande från domstolen i första instans, utom om det i lag föreskrivs att avgörandet inte får överklagas eller endast kan överklagas i en rättsfråga. Ett avgörande från en distriktsförvaltningsdomstol som ännu inte har vunnit laga kraft får överklagas till regionförvaltningsdomstolen. En part i ett förvaltningsmål kan inge ett överklagande i en rättsfråga mot en dom eller ett sidoavgörande från appellationsdomstolen om denna har brutit mot materiella eller processuella bestämmelser eller överskridit sin behörighet under förfarandet. I första instans prövas förvaltningsmål antingen av en ensamdomare eller en domarpanel. Om de överklagas (i sak eller i en rättsfråga) prövas de dock av en domarpanel.

Enligt [patentlagen](#) ska den regionala domstolen i Riga (som förstainstansdomstol) inom ramen för ett tvistemålsförfarande pröva följande typer av mål om rättsligt skydd för uppfinningar:

- Mål om förnyande av patenträtt.
- Mål om ogiltigförklaring av patent.
- Mål om föranvändarrätt.
- Mål om olagligt användande av patent (patentintrång).
- Förklaring om att någon överträdelse inte har skett.
- Beviljande av licens samt bestämmelser i eller utförande av licensavtal.
- Rätt till ersättning på grund av att uppfinningen inte kan användas offentligt.

Enligt [lagen om mönsterskydd](#) ska den regionala domstolen i Riga (som förstainstansdomstol) pröva följande mål som rör rättsligt skydd för mönster:

- Tvister om erkännande av rätt till ett mönster.
- Tvister om upphävande av registrering av ett mönster.
- Tvister om lagligt utnyttjande av mönster (intrång i mönsterskydd).
- Tvister om beviljande av licens samt bestämmelser i eller utförande av licensavtal.

Högsta domstolen består av avdelningen för tvistemål, avdelningen för brottmål, avdelningen för förvaltningsmål och kammaren för tvistemål. Kammaren är överinstans i mål som har prövats av en regional domstol i första instans. Högsta domstolens avdelning för tvistemål, avdelning för brottmål och avdelning för förvaltningsmål fungerar som kassationsdomstol för alla mål som prövats vid distrikts- eller stadsdomstolar och regionala domstolar. Den fungerar samtidigt som domstol i första instans i mål om beslut som fattats av statsrevisionen (*Valsts kontroles padome*) i enlighet med artikel 55 i lagen om statsrevisionen. I kammaren prövas mål av ett kollegium bestående av tre domare. Även i högsta domstolens avdelningar prövas mål av ett kollegium bestående av tre domare. I vissa fall som anges i lag kan dock antalet domare vara högre.

Domare vid **fastighetsregistrets kontor** (*zemesgrāmatu nodaļas*) registrerar fast egendom i fastighetsregister och utfärdar tillhörande lagfarter, prövar krav på indrivning av obestridda fordringar och indrivning av fordringar genom domstolsföreläggande. Domare vid fastighetsregistrets kontor har samma rättsliga ställning som domare i stads- och distriktsdomstolar. Enligt [lagen om fastighetsregistret](#) har fastighetsregisterkontoren samma **territoriella behörighet** som stads- och distriktsdomstolarna, med undantag av fastighetsregisterkontoret i Riga stad, vars territoriella behörighet motsvarar den territoriella behörigheten för Kurzeme distriktsdomstol i Riga stad, Vidzeme distriktsdomstol i Riga stad, Norra distriktsdomstolen i Riga stad, Centrala distriktsdomstolen i Riga stad, Latgale distriktsdomstol i Riga stad och Zemgale distriktsdomstol i Riga stad, medan fastighetsregisterkontoret för distriktet Riga har samma territoriella behörighet som Riga distriktsdomstol (*Rīgas rajona tiesa*) och Sigulda stadsdomstol (*Siguldas tiesa*).

Rättsdatabaser

Databasens namn och webbadress

[Portalen för nationella domstolar](#)

Är tillgången till rättsdatabaserna kostnadsfri?

Ja, tillgången är **kostnadsfri**.

Kort beskrivning av innehållet

På de nationella domstolarnas webbportal finns uppdaterad information om domstolarna i Lettland.

I de nationella domstolarnas e-tjänstportal kan du få åtkomst till en databas med anonymiserade domar, följa rättsliga förfaranden i elektronisk form, framställa yrkanden till domstolen på elektronisk väg, beräkna rättegångskostnader och betalning för delgivning med hjälp av en avgifts- och skattekalkylator, ta emot och fylla i e-formulär och få tillgång till andra e-tjänster.

På Högsta domstolens webbportal finns ett rättsfallsarkiv som innehåller såväl aktuella avgöranden från Högsta domstolen som sammanställningar av rättspraxis. Informationen återfinns i avsnittet *Judikatūra* ("rättspraxis").

Bakgrund

De uppgifter som offentliggörs på portalen för de nationella domstolarna samt de avgöranden från högsta domstolen som offentliggörs på Högsta domstolens portal finns för närvarande endast tillgängliga på lettiska.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

De EU-länder som ansvarar för det nationella innehållet på den här webbplatsen håller på att uppdatera delar av sitt innehåll mot bakgrund av Storbritanniens utträde ur EU. Det kan dock ta ett tag innan vi har uppdaterat alla sidor.

Senaste uppdatering: 30/04/2020